

Släktföreningen Gustav Albert & Augusta Lindebergs Ättlingar

Lilla Hornsberg

Vi var ett 15-tal ättlingar till Gustaf Albert Lindeberg som samlades i novembermörkret på Lilla Hornsberg, Hornsbergs Strand 22, på Kungsholmen i Stockholm den 20/11 1997.

Det blev en bra mix på gammalt och ungt med nestorn Börje Lindeberg, just fyllda 90 år, i spetsen. Kvällens andra huvudperson var vår litterära medlem, landets store Söderberg-specialist, Bure Holmbäck.

Idén till sammankomsten var hans. Bure ville berätta om Lilla Hornsberg och om landets litterära sällskap. En given koppling, då sällskapen numera har sin hemvist i huset och Bure sedan några år sitter som ordförande i sällskapens samarbetsråd.

Den rätta stämningen infann sig redan när vi steg in över tröskeln, in i det varma och ombonade 1700-talshuset. Värdepåret Falk har rustat upp huset och själva tagit hand om restaurationen. Den utnyttjade vi, njöt i fulla drag och lovade att rekommendera stället. Efter kaffet tog Bure över. På plats framför kakelugnen berättade han:

Om omgivningarna där ett grustag möter ögat. Det fanns inte på 1700-talet. I stället låg där ett slott, som frihetstidens store politiker Arvid Horn lät uppföra. Slottet revs, kvar finns den stuga vi befann oss i. En gång i tiden fungerade den som vaktstuga, senare tillbyggd.

Någon öppnade krog i huset, en krog som gick under namn "Fördärvet". Bellman lär ha supit där.

Bure gjorde en parentetisk utflykt över det smala sundet utanför, till Karlberg. Gustav III gav 1792 startsignal för en kvalificerad officersutbildning som förlades dit. Här utbildades lant-militärer till skillnad från sjö-militärer som utbildades i Karlskrona. Kadetterna blev förbjudna att uppsöka "Fördärvet" men förbud skapar som bekant lockelser. Man smet över. De som upptäcktes, dömdes till suspension.

Krogverksamheten fortsatte in på 1900-talet men civiliserades till ett utkantskafé. Björn Julén som tog initiativet till den litterära tidskriften Parnass har själv minnen från den tiden.

Lilla Hornsberg förföll och kom att stå tomt. Taket rasade samman och huset skulle rivras men räddades av den kände storbyggmästaren Olle Engqvist som rustade upp det grundligt. Stockholms stad tog över ägandeskapet och Sveriges författarförbund flyttade in. Flyko, en facklig organisation för författare bildades i det rum vi satt. Tom Söderberg, Hjalmar Söderbergs son, utsågs till ordförande. Flyko huserade där till 1989, då man flyttade till Drottninggatan.

Huset stod tomt igen. Vad skulle det användas till?

Ja, efter några turer blev huset en plats för de litterära sällskapens samarbetsnämnd, vars ordförande Bure Holmbäck som nämnts blev.

Idag finns cirka 100 litterära sällskap i landet. Det första, Sällskapet Bellmans minne, var det enda som bildades före år 1900. Fram till 1980 uppgick antalet sällskap bara till 28; därefter har 70 nya sällskap bildats. Det senaste är Jolo-sällskapet, vars start klubbades i det rum vi satt.

Bure berättade om de söndagsmatinéer, De litterära sällskapens dag, som sedan 1993 årligen hålls på Skansen och där sällskapen står för programmen. Vad driver folk att gå med i ett sällskap? Det är väl så mycket den sociala som den vetenskapliga inriktningen, sade Bure, som menade att man här kan tala om en kulturell folkrörelse.

Lilla Hornsberg är idag inte endast de litterära sällskapens tillhåll. Tvärtom, de är i minoritet. Många andra som funnit stället attraktivt, både vad gäller mat och miljö, tar sig hit med mindre sällskap. 40 gäster är ett absolut tak. Flera klarar inte lokalen. (Dock är det idag privatägt!)

Minnesanteckningar av P D Lindeberg